

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان : بررسی کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت و ارتباط آن با هوش هیجانی در

سالمندان مراجعه کننده به کلینیک دیابت بیمارستان شریعتی تهران

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته پرستاری سالمندی

استاد راهنما: دکتر فریده باستانی

استاد مشاور: دکتر الهام نواب

استاد آمار: دکتر حمید حقانی

نگارش: هادی عباس آباد عربی

اسفند ماه ۱۳۹۳

چکیده:

زمینه و هدف: هوش هیجانی پتانسیلی از یک سری تواناییهای غیر شناختی است که افراد را برای سازگاری بهتر و تجربه کمتر استرس و حفظ بهتر سلامتی و خود کنترلی در مقابل بیماریها همچون دیابت توانمند می سازد که می تواند روی کیفیت زندگی افراد اثر گذار باشد. هدف از انجام این مطالعه تعیین کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت و ارتباط آن با هوش هیجانی می باشد.

روش بررسی: این پژوهش یک مطالعه مقطعی از نوع همبستگی- توصیفی می باشد که بر روی ۸۵ سالمند مبتلا به دیابت مراجعه کننده به کلینیک دیابت بیمارستان شریعتی انجام شد. نمونه گیری به صورت متوالی از سالمندانی که معیارهای ورود به پژوهش را دارا بودند با رعایت ملاحظات اخلاقی و اخذ رضایت نامه کتبی صورت گرفت. در این مطالعه برای بررسی کیفیت زندگی از پرسش نامه کیفیت زندگی سالمندان لیپاد (Leipad) و برای سنجش میزان هوش هیجانی از پرسش نامه هوش هیجانی توسط شرینگ (Shrink) استفاده شد. داده های جمع آوری شده توسط نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ و با استفاده از روشهای آماری توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: یافته ها نشان داد که میانگین نمره کلی کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت ۶۲/۸۵ (از میانگین پرسشنامه ۴۶/۵) با انحراف استاندارد ۱۲/۸۳ بدست آمد که در حد مطلوب بود، لیکن مردان کیفیت زندگی بهتری نسبت به زنان داشتند، بگونه ای که میانگین نمره سالمندان مرد (۱۰/۴۷۰۷ ± ۶۶/۲۱) و سالمندان زن (۵۹/۵۸ ± ۱۴/۱۵۷۶) بود که از لحاظ آماری اختلاف معنا داری بین دو جنس را نشان می داد (P=۰/۰۱۳). در این مطالعه، کیفیت زندگی با تحصیلات (P=۰/۰۰۶)، وضعیت تاهل (P=۰/۰۳۹) و مسکن (p=۰/۰۲۳) ارتباط معنا داری داشت، به این صورت که سالمندانی که از لحاظ تحصیلات در سطح بالاتر، متاهل و دارای مسکن شخصی بودند، کیفیت زندگی بهتری داشتند اما بین کیفیت زندگی و سن (P=۰/۰۷۱) و وضعیت اقتصادی (p= ۰/۰۹۸) ارتباط معنا داری بدست نیامد. در میان ۷ بعد کیفیت زندگی، بعد مراقبت از خود بیشترین نمره میانگین (۱۵/۷۶ ± ۲/۵۷) و بعد عملکرد جنسی کمترین نمره میانگین را (۲/۲۳ ± ۱/۷۵) را به خود اختصاص دادند. همچنین میانگین نمره کل هوش هیجانی سالمندان مبتلا به دیابت (۱۳/۵۶ ± ۱۰۵/۸۳) بوده است که در حد متوسط به بالا بود. هم چنین نتایج حاکی از آن بود که از لحاظ آماری اختلاف معنا داری بین دو جنس از لحاظ هوش هیجانی وجود داشت (P=۰/۰۲۱). بطوری که میانگین نمره هوش هیجانی سالمندان مرد ۱۱/۴۲۳۷ ± ۱۰۸/۲۸ و سالمندان زن ۱۵/۱۲۲۲ ± ۱۰۳/۴۴ بود. همچنین هوش هیجانی با تحصیلات (P= ۰/۰۲۶)، وضعیت تاهل (P=۰/۰۳۹) و مسکن (p=۰/۰۱۸) ارتباط معنا داری داشت، به این صورت که سالمندانی که از لحاظ تحصیلات در سطح بالاتر، متاهل و دارای مسکن شخصی بودند، از هوش هیجانی بالاتری نیز برخوردار بودند، اما بین هوش هیجانی با سن (P=۰/۵۸۴) و وضعیت اقتصادی (p=۰/۰۷۸) ارتباط معنا داری یافت نشد. از میان ابعاد هوش هیجانی، بعد خودآگاهی با بیشترین نمره میانگین ۵/۰۸ ± ۲۶/۶۷ و ابعاد خود انگیزی (۳/۱۲ ± ۲۲/۹۶)، خود کنترلی (۵/۱۰ ± ۲۰/۰۰)، هوش اجتماعی (۳/۲۳ ± ۱۹/۰۲) و مهارتهای اجتماعی (۴/۰۶ ± ۱۶/۸۷) در مراحل بعدی قرار می گرفتند. بطور کلی نتایج نشان داد که رابطه بین هوش هیجانی و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت (p<۰/۰۱ و t=۰/۵۳۶) همبستگی مثبت داشته است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته های مطالعه حاضر، نظر به اینکه ارتباط معنا داری بین هوش هیجانی و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به دیابت مراجعه کننده به کلینیک دیابت بیمارستان شریعتی وجود داشته است، نتایج پژوهش می تواند پایه ای برای طراحی و اجرای دوره های آموزشی هوش هیجانی و به تبع آن کیفیت زندگی سالمندان دیابتیک باشد و در صورت تمرکز و برنامه ریزی بر هوش هیجانی و ابعاد آن، بستر مناسبی جهت ارتقای کیفیت زندگی سالمندان فراهم گردد.

کلید واژه ها: سالمندی، دیابت، کیفیت زندگی، هوش هیجانی

Tehran University of Medical Sciences

Faculty of Nursing & Midwifery

Title:

Investigating quality of life and its relationship with emotional intelligence (EQ) in older adults with diabetes

By:

Hadi Abbasabadarabi

Under Supervision:

Farideh Bastani

Elham Navab

Hamid Haghani

A thesis submitted to the Graduate Studies Office
In partial fulfillment of the requirements for
The degree of MSc in Gerontological Nursing

January ۲۰۱۰

Abstract

Background:

Emotional intelligence is the potential of a set of non-cognitive abilities which make people empowered to cope better and experience less stress and better health protection against diseases such as diabetes that can affect on their quality of life. Therefore, the aim of this study was to determine the quality of life of the elderly patients with diabetes and its association with emotional intelligence.

Methods: In this cross-sectional (descriptive- correlational) study, 100 older adults as the member of Diabetes Clinic of Shariati Hospita in Tehran were recruited by consecutive (accessible) sampling method with the inclusion criteria after the ethical consideration and signing of the written informed consent form. . The data collection instruments were demographic form as well as the questionnaire of Leipad Quality of Life in elderly and questionnaire of Shrink emotional intelligence with approved validity and reliability. Data were analyzed by descriptive and inferential statistics including ANOVA, Chi-Square tests,t-test and Pearson correlation coefficient, with using SPSS-PC (v-16) and $P < 0.05$.

Results: The study findings showed that the mean of the variable of quality of life was $62.80 \pm 12/83$ (out of 80) which were desirable at optimum level. Also, there was a significant difference between the mean of quality of life of the male ($66/21 \pm 10/47.07$) and female ($59/58 \pm 14/1076$) subjects in the study ($p=0.013$) That quality of life of the male was better than quality of life of the female . In addition, there were significant association between quality of life with educational level ($p=0.006$), marital status ($p=0.039$) and housing situation ($P= 0.023$). Among the seven dimensions of quality of life questionnaire, the self care subscale consisted of the highest mean score ($10/76 \pm 2/07$) and the sexual function subscale consisted of the lowest mean score ($7/23 \pm 1/70$). Also the study findings showed that the mean of the variable of emotional intelligence was $100.83 \pm 12/06$ (out of 99) which were desirable at optimum level. Also, there was a significant difference between the mean of emotional intelligence the male ($108/28 \pm 11/4237$) and female ($103/44 \pm 10/1222$) subjects in the study ($p=0.021$). In addition, there were significant association between emotional intelligence with educational level ($p=0.026$), marital status ($p=0.039$) and housing situation ($P= 0.018$). Among the seven dimensions of emotional intelligence questionnaire, the awareness subscale consisted of the highest mean score ($26/67 \pm 0/08$) and the social skills subscale consisted of the lowest mean score ($16/87 \pm 4/06$). Overall, the results showed that the relationship between emotional intelligence and quality of life of patients with diabetes ($r=0.536$ and $p<0.01$) is meaningful, indicating an increase emotional intelligence, quality of life is improved, and also with increased quality of life, emotional intelligence also increases. At last, based on the significant relationship between the two main study variables (quality of life and emotional intelligence) it was found that there is a positive correlation between them ($r= 0.536$; $p \leq 0.01$).

Conclusion: Based on the findings and limitations of the study, since the relationship between emotional intelligence and quality of life of elderly patients with diabetes has been referred to the clinic of Shariati Hospital, The results could be the basis for the design and implementation of training courses on emotional intelligence and consequently the quality of life of elderly diabetics. If the focus of the program on emotional intelligence and its dimensions in elderly patients with diabetes, Suitable for improving the quality of life provided.

Key words: Elderly, Diabetes Mellitus, Quality of Life, Emotional Intelligence